

HRVATSKO
KATOLIČKO
SVEUČILIŠTE
ZAGREB
UNIVERSITAS
STUDIORUM
CATHOLICA
CROATICA
ZAGREBIA

Detaljni izvedbeni plan

Akadska godina:
2025/2026

Semestar:
Zimski

Studij:
Medicina (R) (izborni)

Godina studija:
1

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU

Naziv kolegija: Filozofija medicine

Status kolegija:
Obvezni

ECTS bodovi: 1

Ukupno opterećenje kolegija

Vrsta nastave

Ukupno sati

Predavanje

5

Seminar

5

Auditorna vježba

20

Mjesto i vrijeme održavanja nastave: HKS - prema objavljenom rasporedu

II. NASTAVNO OSOBLJE

Nositelj kolegija

Ime i prezime: Kuhar Martin

Akademski stupanj/naziv:

Kontakt e-mail:
mkuhar@hazu.hr

Telefon:

Suradnici na kolegiju

III. DETALJNI PODACI O KOLEGIJU

<p>Opis kolegija</p>	<p>Filozofija medicine predstavlja dio filozofije znanosti te se sastoji od tri glavne domene: epistemologije (teorije znanja), metafizike (filozofske discipline kojoj je cilj identificiranje naravi i strukture svega što jest) i logike (prirode znanstvenog zaključivanja i logičke strukture modela i teorija), kojima se često pridodaje i etika (nauke o ljudskom djelovanju s aspekta moralnih pravila i principa). U ovome kolegiju kritički će se obraditi u suvremenoj medicini dominantan biomedicinski model, kao i različiti humanistički modeli nastali kao reakcija na njega. Propitat će se metafizičke pozicije svakog od modela (monizam, dualizam, holizam), njihove metafizičke pretpostavke (redukcionizam, emergentizam) i ontološke obaveze (fizikalizam/materijalizam, organicizam). Razjasnit će se filozofska ideja kauzalnosti i njezina uloga u medicini, različiti oblici realizma (naivni, reprezentacijski, kritički i znanstveni) i antirealizma (instrumentalizam, konstruktivizam) te kako se oni primjenjuju na određena pitanja u medicini poput prirode bolesti. Prezentirat će se Descartesovo shvaćanje tijela kao mehaničkog stroja i nasuprot tome fenomenološka razumijevanja bolesnika kao utjelovljenih subjekata. Filozofski će se pristupiti raščlambi termina poput <i>zdravlje</i>, <i>invalidnost</i>, <i>bolest</i>, <i>oboljenje</i> i <i>blagostanje</i> te kritički analizirati neke poznatije definicije zdravlja, poput one Svjetske zdravstvene organizacije. Opisat će se struktura objektivnoga (racionalizam i empirizam) i subjektivnoga (intuicija, vrijednosti, vrline) medicinskog zaključivanja te stvaranje i opravdanje znanja o dijagnostici i terapiji bolesti. Posebna pozornost posvetit će se kritičkoj analizi randomiziranih kliničkih istraživanja kao glavno kreatora medicinskog znanja, kao i njihove sposobnosti utvrđivanja kauzalnih veza u medicini. Prikazat će se različita rješenja problema odnosa uma i tijela (<i>mind-body problem</i>) kroz analizu <i>Dijagnostičkog i statističkog priručnika za duševne poremećaje</i>, te psihoanalize Sigmunda Freuda. Konačno, obradit će se osnovne etičke teorije (deontologija, utilitarizam, etika vrlina) i bioetički principi (dobročinstvo, neškodljivost, autonomija, pravednost) te raspraviti odnos između liječnika i pacijenta kroz nekoliko modela: s liječnikom u središtu (autoritarni, mehanicistički), s pacijentom u središtu (ugovorni, poslovni) i recipročni (partnerski, zavjetni, prijateljski).</p>
<p>Očekivani ishodi učenja na razini kolegija</p>	<ul style="list-style-type: none"> • definirati filozofiju medicine i njezine glavne domene • opisati metafizičke pozicije, pretpostavke i ontološke obaveze biomedicinskog i humanističkih modela u suvremenoj medicini • filozofski analizirati termine <i>zdravlje</i>, <i>invalidnost</i>, <i>blagostanje</i>, <i>bolest</i> i <i>oboljenje</i> • razumjeti uspostavljanje kauzalnih veza u medicini • nabrojati Kochove postulate i Hillove kriterije • shvatiti razliku između realizma i antirealizma • objasniti prirodu i domet randomiziranih kliničkih istraživanja • pokazati na primjerima razumijevanje probabilizma i randomizacije • razlučiti mehanicističke i fenomenološke pristupe bolesnicima i bolesnom tijelu • demonstrirati strukturu medicinskog zaključivanja u dijagnostici i terapiji • opisati <i>mind-body problem</i> i njegova osnovna rješenja • nabrojati i opisati etičke teorije i principe • definirati prednosti i nedostatke etičkih teorija i principizma • nabrojati i objasniti različite modele odnosa između liječnika i pacijenta
<p><i>Literatura</i></p>	
<p>Obavezna</p>	<p>James A. Marcum, <i>An Introductory Philosophy of Medicine: Humanizing Modern Medicine</i> (Dordrecht: Springer, 2008)</p> <p>R. Paul Thompson i Ross E. G. Upshur, <i>Philosophy of Medicine: An Introduction</i> (London: Routledge, 2018)</p>

Jacob Stegenga, *Care & Cure: An Introduction to Philosophy of Medicine* (Chicago: The University of Chicago Press, 2018)

Fred Gifford, ur., *Philosophy of Medicine* (Amsterdam: Elsevier, 2011)

William E. Stempsey, S.J., *Disease and Diagnosis: Value-dependent Realism* (New York: Kluwer Academic Publishers, 2002)

Miriam Solomon, Jeremy R. Simon i Harold Kincaid, ur., *The Routledge Companion to Philosophy of Medicine* (New York: Routledge, 2017)

Thomas Schramme i Steven Edwards, ur., *Handbook of the Philosophy of Medicine* (Dordrecht: Springer, 2017)

Mario Bunge, *Medical Philosophy: Conceptual Issues in Medicine* (Singapore: World Scientific, 2013)

Anthony O'Hear, *Uvod u filozofiju znanosti* (Zagreb: Sveučilište u Zagrebu – Hrvatski studiji, 2007)

Michael J. Loux, *Metafizika: Suvremen uvod* (Zagreb: Sveučilište u Zagrebu – Hrvatski studiji, 2010)

Dopunska

Način ispitivanja i ocjenjivanja

Uvjeti ispita

Pravo pristupa završnom ispitu iz kolegija ostvaruje redoviti student kojem je nositelj kolegija ovjerio izvršenje svih propisanih nastavnih obveza iz kolegija sukladno [Pravilniku o studijima i studiranju](#).

Način polaganja ispita

izvrstan (5) od 90% do 100%; vrlo dobar (4) od 80 do 89,9%; dobar (3) od 65 do 79,9%; dovoljan (2) od 50 do 64,9%; nedovoljan (1) od 0 do 49,9%

Način ocjenjivanja

Svaki ispit i konačnu ocjenu čine tri dijela: kontinuirano usmeno i pismeno ispitivanja znanja i vještina za vrijeme nastave (40% konačne ocjene), te praktični (30% konačne ocjene) i pismeni ispit (30% konačne ocjene) koji se održavaju na kraju nastave.

Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar Europskoga sustava za prijenos bodova

Vrsta aktivnosti	ECTS bodovi	U
Kontinuirano usmeno i pismeno ispitivanja znanja i vještina za vrijeme nastave	0,4	4
Ukupno tijekom nastave		
Praktični dio završnog ispita	0,3	3
Pismeni dio završnog ispita	0,3	3
UKUPNO BODOVA (nastava + završni ispit)	1	1

IV. TJEDNI PLAN NASTAVE